

لطائف و پندهای تاریخی

بیش از ۱۵۰۰ لطیفه و پند

گردآوری و تنظیم به نثر روز
ناهید فرشاد مهر

نشر محمد

فرشادمهر، ناهید، ۱۳۴۷ - ، گردآورنده
لطفانف و پندهای تاریخی، بیش از ۱۵۰۰ لطیفه و پند / گردآوری و
تنظیم به نثر روز ناهید فرشادمهر. -- تهران : محمد ، ۱۳۸۴ .
۵۴۹ ص. : مصور.

ISBN 964-336-047-4

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیپا.

۱. لطیفه های فارسی -- مجموعه ها. ۲. اندرزنامه های فارسی.
الف. عنوان.

۸۴۸ / ۲۰۰۸

PIR ۴۳۲۳ / ۴۴۴۶

۸۴-۲۶۵۱۷ م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات محمد(س)

عنوان: لطایف و پند های تاریخی
تالیف: سرکار خانم استاد ناهید فرشاد مهر
طرح جلد و تصاویر داخل: استاد مهران یوسفی
تنظیم، صفحه آرایی، امور رایانه
مدیران: علیرضا، حمیدرضا و سعید عالمگیر تهرانی
به کوشش: محمد عالمگیر تهرانی
چاپخانه: نایش، لیتوگرافی: طراوت، قطع: رقعی، ۵۹۲ صفحه
به همراه ۳۴ تصویر، تیراژ: ۳۰۰۰، نوبت چاپ: اول بهار ۸۵
قیمت: ۴۸۰۰ تومان

دفتر فروش: خیابان ناصرخسرو، کوچه حاج نایب، پلاک ۲۰

تلفن: ۳۳۱۹۹۲۹ دورنگار: ۳۳۹۳۳۸۴۹

دفتر مرکزی: میدان هفت تیر، خیابان غفاری، پلاک ۷۳، طبقه سوم

تلفن: ۸۸۳۰۹۷۵۷ دورنگار: ۸۸۸۱۱۳۸۱

شابک: ۹۶۴-۳۳۶-۰۴۷-۴

فروشگاه اینترنتی نشر محمد

www.mohammadbook.com

پست الکترونیک

Email: info@mohammadbook.com

دیباچه مؤلف

تاریخ سراسر پند است و اندرز، و در این میان آنچه پابرجاتر می ماند، حکایاتی از تاریخ است که کمی صبغه طنز داشته و علاوه بر حلاوت، ملاححت را نیز با خود همراه داشته باشد. بیان سینه به سینه این حکایات، آنها را دستخوش تغییر می کند اما روح و بدنه اصلی آن را مخدوش نساخته و از ارزش آن نمی کاهد. در آثار مکتوب تمامی ملل، ما به وفور به این حکایات برمی خوریم که سرمنشأ و سرچشمه آنها، تمایل انسانی است برای بیان نکات ظریف و باریک تا بدین طریق و غیر مستقیم، دیگران را مورد خطاب قرار داده و با بیان حکایتی شیرین، هم محفل را گرمتر سازند و هم در ضمن آن، آموزشی داده باشند.

این نوع نگاه خاص به حکایت، مستلزم آن است که به نکته ظریف هر حکایت توجه خاص شود بدین معنی که گوینده بداند چه حکایتی را در چه شرایطی بیان کند تا آن نکته ظریف بر جان و دل شنونده اثر کند.

آنچه یک حکایت را از پند صرف جدا می سازد، موجب تأثیر بخشی بیشتر آن نیز می شود و چه بسا مؤثرتر خواهد افتاد.

در محافل دوستانه، گفتن یک حکایت، گاه جرقه ای است تا سایرین نیز آنچه حکایت شیرین شنیده اند، بیان کنند و این حکایتها، با کمی تغییر و گاه تبدیل در محافل دیگر نیز بیان می شود و اینگونه فرهنگ بیان

این حکایات رواج می‌یابد و البته جایگاه خود را بیشتر حفظ می‌کند. اما آنچه یک خواننده مطلع باید بداند این است که حکایت با لطیفه و جوک توفیر بسیار دارد. شاید در بعضی جوکها، نکات زبان‌شناسی، قومی، نژادی به ظرافت تمام بکار رفته باشد تا شنونده را بخنداند اما مطمئناً ارزش فرهنگی والایی نخواهند داشت و گاه حتی نه تنها خنده‌دار نیستند بلکه توهین‌کننده نیز هستند اما نجابتی که در حکایات و لطایف تاریخی وجود دارد مانع از آن می‌شود که تنها دستاویزی برای خنداندن صرف باشد، چرا که هر حکایت، لب‌خندی بر لب می‌نشانند اما جان آدمی را بیشتر سیراب می‌سازد.

این مجموعه با این هدف جمع‌آوری شد که خواننده گرامی، وقت ارزشمند خود را صرف خواندن حکایاتی کند که از دل تاریخ برآمده‌اند و بر دل آدمی می‌نشینند. نحوه‌گزینش این حکایات - که از منابع بسیار گرد آمده است - بر اساس ارزش فرهنگی آنهاست و متعلق به زمان خاص، مکان خاص و شخص خاصی نیست. گاه یک حکایت، در چند کتاب، به صورتهای مختلف بیان شده بود، گاه بعضی حکایات - که لطافت و زیبایی بسیاری داشت - تنها در یک کتاب یافت می‌شد اما با مطالعه تمامی این آثار، مجموعه‌ای گردآوری شد که از هر نظر، سلیقه همگان در آن اعمال شده باشد. البته جا داشت حکایات مذهبی شیرین نیز در این مجموعه، جای بیشتری به خود اختصاص دهد، اما ترجیحاً این مجموعه حکایات، در کتابی دیگر، به چاپ خواهد رسید زیرا نیاز به تحقیق و تفحص بیشتری دارد تا هر حکایت مذهبی، به سندیت قابل قبولی برسد.

از آنجا که حکایات از چندین منبع قدیمی و جدید جمع‌آوری شده، تلاش ما بر آن بود که تا جای ممکن به نثر آن دست نزنیم و گاه با تغییر کوچکی در یک جمله، و یا آوردن ما به ازای فارسی امروزی یک کلمه،

خواننده را از مراجعه به کتاب لغت بی نیاز سازیم.

امیدواریم این مجموعه، علاوه بر پر ساختن اوقات فراغت، دستمایه‌ای باشد برای تجربه بیشتر جوانان ما، تا با تعمق به گذشته بنگرند و با وسواس آینده خود را پی‌ریزی کنند و با خواندن این حکایات، دریابند که عمر آدمی، گرچه زودگذر است اما چه بهتر که نام نیک از او بر جا ماند و نیکنام از این جهان برود.

ضمناً قابل ذکر است که چاپ این کتاب بر اساس رایزنی‌های میان گردآورنده و مدیر انتشارات محمد، جناب آقای محمد عالمگیر تهرانی در نشست‌هایی مورد تأیید قرار گرفت و اینجانب به جمع‌آوری و تدوین این مجموعه اقدام نمودم.

ناهدید فرشادمهر

۱۷ / مهر / ۸۲

فهرست مندرجات

هیچکس این هیچکس ۴۸	دیوانه در سه روز ۳۴	آینه چینی ۲۱
ادب نپذیرفتن ۴۸	بار خورچین ۳۴	مرثیه توانگر ۲۱
ژنده پوش چیره زبان ۴۸	ضرر خربزه و غسل ۳۶	شکی نیستا ۲۲
طیب جانى ۴۹	اراده فقیر نادان ۳۶	ماهی خنثی ۲۲
سوگند قاضی ۴۹	صبر بر دفع ۳۶	عمر طولانی پادشاه ۲۴
تعجیل در جواب ۵۰	سستی مرکب ۳۷	وعده خوشنودی ۲۴
انگشتر بی نگین ۵۰	سوراخ کفش ۳۷	تفاوت توانگر و خر ۲۵
ده من ریش ۵۰	تمسخر همسایه ۳۷	تیر بر میخ ۲۵
سلام اعرابی ۵۱	ریاضت خر بیچاره ۳۹	غلام خوش خیال ۲۵
پیر خوش سخن ۵۱	دیگران کاشتند و ۳۹	پیغام مسرت بخش ۲۶
وجود شریف شما! ۵۲	دنیا متر کرده ۴۰	پیش گوئی منجم ۲۷
موجب نارسیده ۵۲	سرکه هفت ساله ۴۰	حکمت بخیل ۲۷
سلسله ولادت آدم ۵۲	گردنبند و علاقه ۴۰	درختان گندم ۲۸
روز دیوانگی ماهانه ۵۲	غاز پخته یک پا ۴۱	خست بخیلان ۲۸
آواز خوش از دور ۵۳	تنبیر پادشاهی ۴۱	سفاهت امیر ۲۹
فرزند طلحک ۵۳	پنهان شدن به زیر ۴۱	حمام خوردنی ۲۹
خویشاوند کم بخت خلیفه ۵۴	دراز گوش ۴۲	عمق دریاچه قم ۲۹
موش در حقه ۵۵	اثر غریدن رعد ۴۲	حرف مفت ۳۰
رقابت دو نقاش ۵۶	طمع نوا از بینوا ۴۳	دعای بخیل ۳۰
درویش ساحر ۵۶	آنچه عوض دارد ۴۳	ناگورا ۳۰
دست من بستان ۵۸	تنبلی پسر عطار ۴۳	لاادری نصف العلم ۳۱
سریعترین اسب دنیا ۵۸	ان شاء الله ۴۴	آرواح پدر خدایا مرزم ۳۱
غلام عاقبت بین ۵۸	گوش گران بریدی ۴۴	آرامش کنونی ۳۱
عرق کردن ۵۹	عرض تسلیم ۴۵	طمعکارتر از اشعب ۳۲
زن خواستن جوان ۵۹	نردبان فروش ۴۵	مختصر بگوا ۳۲
سوراخ سوم بینی ۶۰	نوشداروی بوذرجمهر ۴۶	استغفرالله ۳۳
ظرافت مدرس ۶۰	قلمدان و تیشه ۴۶	دزد و فقیر ۳۳
شکستن گردن ۶۱	شایعه مرگ حاکم ۴۷	پند به عبدالعزیز ۳۳
نعوذ بالله ۶۱	راه تکبیر و راه تقدیر ۴۸	اندک اندک جمع گردد ۳۳

طیبات میزبان..... ۶۱	گوش‌بری ناصرالدین شاه..... ۷۶	دل‌شوره‌ شاعر..... ۸۹
پاسخ امیر قماربازان..... ۶۲	مردانه باش..... ۷۷	هرچه می‌دهی..... ۹۰
پادشاه پنج برابر..... ۶۲	به جهنم نمی‌روم..... ۷۷	کاسه زهر یا غسل..... ۹۰
سجده تیرهای سقف..... ۶۳	تلگراف بی‌سیم..... ۷۸	گردن شکسته..... ۹۰
انگشتر خلیفه..... ۶۳	مدح و ذم بادمجان..... ۷۸	اقرار به مسلمانی..... ۹۲
جلد دوم کتاب..... ۶۳	پاسخ حکیم به توانگر..... ۷۸	استیصال از جواب..... ۹۲
صراف و روستایی..... ۶۴	بی‌وقایی دنیا..... ۷۹	دعوی خدایی..... ۹۳
آب حیات و سلیمان..... ۶۵	جقای عیادت..... ۷۹	تظلم دهقان..... ۹۳
بادآورده را..... ۶۵	شورای گرم به عربی..... ۷۹	عذرخواهی ابومسلم..... ۹۳
ریش چاکر..... ۶۵	ابلهان شهر..... ۷۹	جزای روز قیامت..... ۹۴
خدا بیرون نشسته..... ۶۶	تقاضای آدم خسود..... ۸۰	کفاره درویش..... ۹۴
شهادت مرد‌ده‌شوی..... ۶۶	درد موی ریش..... ۸۱	شراب کهنه..... ۹۴
مادر مولانا امیدی..... ۶۷	از دنبه‌ها چربی رفته!..... ۸۱	قحطی شوهر..... ۹۴
پا بر چوب..... ۶۷	مسلمان شدن مشرکین..... ۸۱	ظرف ممسک..... ۹۵
درشت ستاندن و نرم باز..... ۶۸	عرعر الاغ صاحبخانه..... ۸۲	پاسخ شیرین..... ۹۵
دادن..... ۶۸	شومی پادشاه..... ۸۲	بوق حمام..... ۹۵
مردمان نیشابور..... ۶۸	سکوت عاقلانه..... ۸۳	سلسله خواجه بهاء‌الدین..... ۹۵
شاخ گاو طوسی..... ۶۸	جامه خاص سلطان..... ۸۳	امور خانوادگی..... ۹۶
روی به خون خویش..... ۶۹	شهرت انیشتین..... ۸۴	استوارنامه روحانیون..... ۹۶
آلودن..... ۶۹	علامت تعجب پارسی‌ها..... ۸۴	پاسخ امیرکبیر..... ۹۶
همنشین بد..... ۶۹	غسل در صحرا..... ۸۴	دعای باران..... ۹۷
بخشنده‌گی برمکیان..... ۷۰	شاعر دزد..... ۸۴	پاسخ مرد بی‌گناه..... ۹۷
ادریس و بهشت..... ۷۰	خرید و فروش مقام..... ۸۵	نمازت را بخوان!..... ۹۷
آویختن ایات..... ۷۱	ولیعهدی..... ۸۵	زیرکی ایاس قاضی..... ۹۸
شباهت حاکم و ظریف..... ۷۱	ریش یابزید..... ۸۵	شراب شش عیسی..... ۹۸
در خانه خدا..... ۷۱	سرخوش و غن‌دلیب..... ۸۵	ولانتر..... ۹۹
شاطر ایلچی..... ۷۲	ظرافت زیب‌النساء..... ۸۶	استجابات دعای اطفال..... ۱۰۰
فرزند ناخلف..... ۷۲	دم حضرت والا..... ۸۶	کفاش و واعظ..... ۱۰۰
جواب دندان شکن..... ۷۲	خیار تلخ..... ۸۷	سایه خدا..... ۱۰۰
سنگ بر سر..... ۷۳	عادت به وضع خراب..... ۸۷	انجیر پنهان شده..... ۱۰۱
کریم و قلیان مرصع..... ۷۳	طالع منجم..... ۸۸	پنبه خیالی بر موی سر..... ۱۰۱
ارزش لنگ تیمور..... ۷۳	پاسخ شیخ انصاری..... ۸۸	حق ایتم..... ۱۰۲
بهانه ساختن..... ۷۴	برهان قاطع اسماعیلیه..... ۸۸	خلیفه پایین‌تر از خلیفه..... ۱۰۳
پاسخ دیوژن..... ۷۶	حمایت رئیس..... ۸۹	طلبه دزد..... ۱۰۳

پنداشتم بیداری!..... ۱۳۵	گنجایش چند کسه؟!..... ۱۲۰	اجازه ورود کلیعی ها..... ۱۰۳
دلجویی از پیرزن..... ۱۳۶	علم بهتر است یا...؟!..... ۱۲۱	ربیع الثانی و عبدالصمد..... ۱۰۴
رثبت پدر..... ۱۳۶	شفایی در حساب جمل..... ۱۲۱	علوی حلال زاده یا...؟!..... ۱۰۴
خر خراسان و خرس..... ۱۳۷	خروج دانش..... ۱۲۱	پاسخ زیرکانه ابن جوزی..... ۱۰۵
خوانسار..... ۱۳۷	چاپلوسی نزد لویی..... ۱۲۱	دعای مرد عابد..... ۱۰۵
مرگ دشمن..... ۱۳۷	چهاردهم..... ۱۲۲	عدالت خداوند..... ۱۰۶
پاسخ دوبین..... ۱۳۷	زندانی سر طویله..... ۱۲۲	جون براون کشیش..... ۱۰۶
دزد یا فاتح..... ۱۳۸	قابل تعریف نبودن!..... ۱۲۳	درفش خون آلود..... ۱۰۷
خدانشناسی قاضی..... ۱۳۸	هواداران پولدار..... ۱۲۳	مشید بریان پز..... ۱۰۷
تلقین رئیس ده..... ۱۳۸	روزمینی..... ۱۲۳	ریسمان را کشیدند!..... ۱۰۸
بنایی، تو بودی!..... ۱۳۸	شیطان در آئینه..... ۱۲۴	رد شمس و شق القمر..... ۱۱۰
گرمک کاشان و اصفهان..... ۱۳۹	پیکاسو و پیانو..... ۱۲۴	سجع مهر..... ۱۱۰
طعم ظلم..... ۱۳۹	باز هم همان خطش!..... ۱۲۶	من واقفم!..... ۱۱۰
خاتون و خانه..... ۱۳۹	شیپور و ویلون..... ۱۲۶	شاعر قوی هیکل و..... ۱۱۰
اولین سلام..... ۱۴۰	صله هنگفت..... ۱۲۶	بلندقامت..... ۱۱۱
بچه های من!..... ۱۴۰	نثر بهتر از شعرا..... ۱۲۷	خوبی یا بدی خاگینه..... ۱۱۲
دو ماشین به ده قران..... ۱۴۰	پاسخ ادیب صابر..... ۱۲۷	خاکی برای غلطیدن..... ۱۱۲
من هم شنا نمی دانم..... ۱۴۰	هجو جریر..... ۱۲۸	در ماه صفر هم..... ۱۱۲
ولی..... ۱۴۱	دروغ عاشق لافزن..... ۱۲۸	درک فلسفه..... ۱۱۳
بروی صاحب اختیاری..... ۱۴۱	پوست پلنگ بر زین..... ۱۲۹	شرف خاندان بودن..... ۱۱۳
فریفتن زاهد..... ۱۴۲	نان و تخم مرغ..... با نمک!..... ۱۲۹	مخفی نماند!..... ۱۱۴
جعی منجم..... ۱۴۲	فراغت وزیر..... ۱۲۹	شعر بالای برج ایفل..... ۱۱۴
آرزوی گوزپشتی دیگران..... ۱۴۴	تقاضای شغل..... ۱۳۰	تنبلی سلطان محمد..... ۱۱۴
نایب مست..... ۱۴۴	پاسخ زیرکانه پادشاه..... ۱۳۰	پاسخ برنارد شاو..... ۱۱۵
سحرخیز باش تا..... ۱۴۴	دانمارک..... ۱۳۰	نادر پسر شمشیر..... ۱۱۵
پادشاهی دائمی..... ۱۴۵	بایین پای اعلیحضرت!..... ۱۳۱	وزیر ایرانی نژاد..... ۱۱۶
چشم مظلوم و روی..... ۱۴۵	در خانه صاحبان خود!..... ۱۳۱	عیادت ابوالعینام..... ۱۱۶
ظالم..... ۱۴۵	احضار بیسمارک..... ۱۳۱	دیگ و کتگیر..... ۱۱۷
معافیت از دیدن..... ۱۴۶	تنفر شاو از چرچیل..... ۱۳۲	کار بزرگ ادوارد هفتم..... ۱۱۷
اگر نوح نمی رود..... ۱۴۶	کارت ویزیت..... ۱۳۳	سلطان بن سلطان..... ۱۱۸
مسکین جوله..... ۱۴۶	قربان عجیب!..... ۱۳۳	سلماتی اعلیحضرت..... ۱۱۹
شهادت دو برگ درخت..... ۱۴۷	خر نه چندان نرا..... ۱۳۳	امپراتور..... ۱۱۹
کچل بی کلاه..... ۱۴۸	والاحضرت بفرمایند: ما!..... ۱۳۴	نابلیو گرانقیمت..... ۱۱۹
دستخط کد خدا..... ۱۴۸	جواب خودپسندی..... ۱۳۴	عقل زن دانشمند..... ۱۲۰

خواستگار احمق ۱۷۸	مرد زشت‌رو و زن زیبارو ۱۶۵	قاضی زشت‌رو ۱۴۹
حیله همسر اول ۱۷۸	روپوش طبق ۱۶۶	حق کابین زن ۱۴۹
اسب عاریتی ۱۷۸	لاتبیه بعدی ۱۶۶	آش سرد شدا ۱۴۹
نام آدم و حوا ۱۷۹	اختیار برادر ۱۶۶	بیسوادی رئیس قبیله ۱۵۰
کفن کهنه ۱۷۹	قلیان ناصرالدین شاه ۱۶۷	دعوی ناحق ۱۵۰
نام زن ابلیس ۱۷۹	عاقبت نازمه دوران ۱۶۷	امیر خرس و خوک! ۱۵۱
اجابت دعا ۱۸۰	رسیده‌ها ۱۶۷	صاحبخانه دزد ۱۵۱
دیوانه‌تر از خود! ۱۸۰	مرخصی طولانی ۱۶۸	گوش سنگین مصاحب ۱۵۲
طلاق همسر ۱۸۰	سکوت خانمها ۱۶۸	ظریف بیمار ۱۵۲
دراز‌گوش طلحک ۱۸۱	بندگی در مقابل آزادی ۱۶۸	این همه لنگر! ۱۵۲
دلیل بیل! ۱۸۱	تأثیر قرآن ۱۶۹	شکرانه حج ۱۵۳
یخ‌رجون یا یخ‌خلون؟! ۱۸۲	هجی سلیقه ۱۶۹	بالاخره شاه کیست؟ ۱۵۳
نظر خدا بر ظالم ۱۸۲	ولایت امن و آسوده ۱۶۹	گذر دزد به قبرستان ۱۵۴
هارون الرشید و مادر دزد ۱۸۳	عقل استرو و امیر ۱۷۰	تاج‌مه بیکارما ۱۵۴
حمالة الخطب عمه معاویه ۱۸۴	زر بیفکن تا آزاد شوی ۱۷۰	دزد درستکار ۱۵۵
است! ۱۸۴	ضعیفی غلام از ترس ۱۷۱	سوگند دروغ دلان ۱۵۵
کشته شدن برای عین! ۱۸۴	همنام با محمود غزنوی ۱۷۱	زهره پلنگی باشد! ۱۵۵
گریز سپاهی از جهاد ۱۸۵	گرگ گرسنه ۱۷۱	مصیبت در خانه ماست! ۱۵۶
تاویل نیک ابن حمدون ۱۸۵	نماز سریع عابد ۱۷۲	الاغ‌دار زبان‌دراز ۱۵۶
وصف زمزم و عرفات ۱۸۵	نزاع بر سر نان ۱۷۲	داد و بیداد بی‌علت ۱۵۷
سزای تکذیب ۱۸۶	چشم پر دستا ۱۷۲	مادر شیاطین ۱۵۷
پاسخ فضل بن ربیع ۱۸۶	نام: آدم! ۱۷۳	خانه به اندازه محبوب ۱۵۸
مویی بر طعام ۱۸۷	درخواست جالب فاضل ۱۷۳	آن آدم باشراف ۱۵۸
عطسه شیخ ابوسعید ۱۸۷	ادعای پیغمبری ۱۷۳	سگ تازی شکم‌لاغر ۱۶۰
خال هندو ۱۸۷	موی سپید و سیاه ۱۷۴	فرصت بازدید شهر ۱۶۰
ذخیره حکمت سوم ۱۸۸	نفرین به پسر سوم ۱۷۴	تدبیر چشم درد ۱۶۱
از طعام جامی خوردن ۱۸۹	شرابخوار قرآن نویس ۱۷۴	پاسخ طفل اصفهانی ۱۶۱
گوش گرفتن از سخنی ۱۸۹	چیزی مگوی تا بخسبم! ۱۷۴	رندی همسفران ۱۶۱
امکان بی‌عقلی ۱۸۹	تسلیم پیشاپیش ۱۷۵	مرگ مادر بزرگ کدخدا ۱۶۲
سگان و دلبندها ۱۹۰	جزوه می‌گویم! ۱۷۵	همصدایی با خواننده ۱۶۳
مرثیه برای بیمار ۱۹۰	مرده سخنگوی ۱۷۵	مرگ طبیب از گرسنگی ۱۶۳
باری من آدمیزاده‌ام! ۱۹۰	پشت یکدیگر باشید ۱۷۶	قاطر نداریم، والسلام! ۱۶۴
بازشناسی دست چپ و ۱۹۰	پیامبر بی‌پیرو ۱۷۶	رابطه سیگار و خانه بیلافی ۱۶۵
راست ۱۹۱	نامش را نیاورید! ۱۷۶	جمعیت زیاد خورندگان ۱۶۵

شرف سگ بر آدم	۲۰۴..... جزای نیکوکار.....	۱۹۲.. قضای رمضان پارسال ..
۲۱۷..... نافرمان	۲۰۵..... تدبیر زن فقیه	۱۹۲..... من از طبقه غاوونما
۲۱۸..... دیوانه سوم	۲۰۵..... پاسخ شوهر	۱۹۴..... اعضای پر عدل و انصاف
باقی را به فانی بدل	۲۰۵..... هیچ مردا.....	۱۹۴..... سعایت از مؤمن
۲۱۸..... کردن	۲۰۶..... ندیم بزم خاص	۱۹۴..... رباعی بدیهه مهستی
۲۱۸..... معجزه خریزه	پاسخ دندان شکن سیار	شاعر از سگ کمتر استا
عصای موسی بن عمران	۲۰۶..... اعمی	گوش بزرگ مولانا غیاث
۲۱۹..... عرض رسمان	۲۰۶..... طبیب چشم چپ	۱۹۶..... مهمان ظرف
۲۲۰..... دشمنی معلم و عیسی ..	۲۰۷..... روی به من نمنا.....	۱۹۶..... حماقت بزرگزاده بغداد
۲۲۰..... سیر می خورد و	۲۰۷..... نهایت طمع اشعب	۱۹۶..... تعجیل قاری در نماز
۲۲۰..... پیش‌بینی ابوریحان	۲۰۸..... حکم بر غائب نکنم!	۱۹۷..... کفاره شش ماه گناه
۲۲۱..... شمارش دیوانگان	۲۰۸..... رغبت به طعام	۱۹۷..... خواست خدا بر تقدیر
۲۲۱..... شناخت دیوانه از خدا ..	۲۰۹..... مرد دوپین و خروس	۱۹۷..... آبادی یا ویرانی؟!
۲۲۱..... کار بزرگ و مردم خرد ..	۲۰۹..... خواجه ممسک	نام: باران!
۲۲۲..... بار نقره برای ابوریحان ..	۲۰۹..... خبر دروغین اشعب	مسخ به صورت ابن ابی
۲۲۲..... نگونساری تخت سلیمان ..	۲۱۰..... نبینی تا پخته آرند!	حفصه
۲۲۲..... بنده بنده من	۲۱۰..... طامعتر از اشعب	نامه محرمانه
۲۲۳..... مادرت را شوی ده!	۲۱۰..... تقصیر در آفرینش	سر بریده سخن نگوید! ..
۲۲۳..... نیم عمرت بر فنا!	۲۱۲..... درویش خوش سخن	مرغ بر سفره بخیل
۲۲۳..... مقام شهیدان نزد خدا ..	۲۱۲..... حواله از جانب خدا	انتظار جنازه بردن
۲۲۴..... سوزن در کوچها!	۲۱۲..... امشب بر نخیزی!	والتین زیر دستار
۲۲۴..... سه خیانت به حکیم	۲۱۲..... کودک عاقل	بد خالی کرده‌ای!
۲۲۴..... بنگ پختن در مسجد	۲۱۳..... حجت قاطع یک کودک	به شوهر هفتم!
۲۲۴..... پاسخ کنابه	۲۱۳..... شرم کودکان	بورانی از پشکل شتر
۲۲۵..... دعا کنید شما را بکشند! ..	۲۱۳..... جوابهای کر	خوشحالی از خبر مرگ
۲۲۵..... بحر خزر شرفیاب شده! ..	۲۱۴..... آرزوی جوحی	همسر که نسال مجد
کار از این هر دو بیرون	۲۱۴..... پرسش از معلم	همگر
استا	۲۱۴..... کلام پسندیده غلام	۲۰۲..... مسخرگی دیگر
۲۲۶..... خال سیاه کنار لب	۲۱۵..... دروغ بستن بر خدا	۲۰۲..... می‌داند کجا می‌رود!
۲۲۶..... پایان ناخوش شجاعت ..	۲۱۵..... قفل مشکل‌گشا	سخن فیلسوف
مقام میرداماد و شیخ	۲۱۶..... شکر یا کفران؟!	۲۰۳..... حی علی الزکوة!
بهای	۲۱۶..... دروغگوی صادق	خشنودی ماه رمضان
۲۲۸..... مرتبه پدر و امام صادق ..	۲۱۷..... اسب ابله	۲۰۴..... عسلیکم!
۲۲۹..... پاسخ مرد زنده‌پوش	۲۱۷..... پاداش دیوانگی	۲۰۴..... فرزندان آدم و حوا

۲۵۱ حکمت آفرینش مگس...	۲۳۸ نان و نمک بخوریم.....	۲۲۹ شرط مروت و جوانمردی
۲۵۱ خرم نویی.....	۲۳۹ واسطه‌های ساین.....	یک رعیت و سی کرور
۲۵۲ پاسخ غزالی به پادشاه...	۲۳۹ دو نابردار می‌باشیم!.....	شاه!.....
۲۵۲ تصدیق راندگی.....	۲۳۹ دو کاسه اشکنه.....	انتظار دادن.....
۲۵۲ سر جنباندن دانشمند...	۲۴۰ ییلاق و قشلاق طبع.....	یغ سلطانیه.....
۲۵۳ غریبیل زرد و مجوف!.....	۲۴۰ ازدواج پسران روستایی.....	علت آفرینش آدمی.....
۲۵۴ معدن ارده.....	۲۴۰ دیدم شکمی ز دور.....	خانه دوستان بروها!.....
۲۵۴ خیاط در کوزه.....	۲۴۰ عصا بر پهلوی قاری.....	سیرت صوفیان دمشق.....
۲۵۴ ملاقات ابله با نامزدش...	تعطیل مکتب‌خانه در روز	تربیت یکسان است.....
۲۵۵ خروج از دین.....	قیامت.....	گوشت هم نداردا!.....
۲۵۵ تفاوت مقفع و خلیل.....	۲۴۱ قضاوت ناعادلانه قاضی.....	بسیار خواری صوفی.....
۲۵۶ جاهلان، مردگاندا!.....	۲۴۱ پنج عباسی به خودم بده!.....	کمانک رایگان.....
۲۵۶ حاتم روزی خواره.....	۲۴۲ سخن مانند جامه.....	بلکه کاریده بودم.....
۲۵۶ سرنگونی عبدالملک.....	۲۴۲ پاسخ عرب به خلیفه.....	کس جاش جستی که
۲۵۷ شریف از شریف خواهم!.....	۲۴۲ بطلان آرمان دزدی.....	نیافتی؟.....
۲۵۷ دو گوش بهر شنیدن.....	۲۴۴ تاجوی سیراب نشود!.....	برابری ثواب صدقه با گناه
۲۵۷ دنیا چون خانه‌ای دو در.....	۲۴۴ تربت فقیر و توانگر.....	دزدی!.....
۲۵۷ بریدن دست دزد.....	۲۴۴ درد از خدا، درمان هم.....	جنگاور بی‌تیر!.....
۲۵۷ آرزوی دزدی و مرگ.....	۲۴۵ ماشاءالله مردم!.....	دیگر آواز نمی‌کنم!.....
۲۵۸ دروغی مصلحت‌آمیز به.....	۲۴۵ لاف مادر و جنگ پدر.....	نام پدرت معلوم شد.....
۲۵۸ سلوک چهارده ساله.....	۲۴۵ عقلم نمی‌ماسه!.....	خطیب نامسلمان.....
۲۵۹ گواهی بر دزد.....	۲۴۶ مهلت نفس.....	شکر احمقانه.....
۲۵۹ حدود مسلمانی.....	۲۴۶ به هزار دلیل.....	شراب صد دیناری.....
۲۶۰ بایزید و جوان برپت زن.....	۲۴۶ غلام عاشق و گریان.....	ارزن بر طناب.....
۲۶۰ وصلت با بزرگان.....	۲۴۷ خرک سیاه بر در است!.....	هفت‌انداز یا شش‌انداز.....
۲۶۰ دوستان گریزان.....	۲۴۸ خرسه را می‌گویید.....	نان که برای تو داردا!.....
۲۶۲ کنیزک خوش کلام.....	گسم شدن یک خر ملا	نعمت روی شاه.....
۲۶۲ حال رابعه پس از مرگ.....	۲۴۸ نصرالدین.....	رازدار پادشاه.....
۲۶۲ دل‌های خفته یا مرده!.....	۲۴۸ استقبال کعبه از رابعه.....	منزل خود یا خدا!.....
جواب دندان شکن به	۲۴۹ سؤال در بندگی است!.....	ده خـویشاوند بـرای
ابوحنیفه.....	۲۴۹ خواب و خیال.....	تعزیت!.....
۲۶۲ تفاوت ابلیس و حلاج.....	۲۵۰ باز نشناختن خر از گاو.....	بیچارگی مردم.....
۲۶۲ رازق ناشناس.....	۲۵۰ تیرمخت‌تر از شیطان.....	گردنبند شتر.....
۲۶۴ حرم خاص خدا.....	۲۵۰ انگشت در حلقه در.....	یهودی و مسلمان.....

۲۸۸..... وام ناشمرده	۲۷۵..... مضر است!	۲۶۴..... ازدواج ابوبکر مرتعش
۲۸۸..... حيله منجم‌باشی	۲۷۶..... بابا بمیرد!	۲۶۵..... بخشش پوشبخی
۲۸۹..... طعام خلیفه	۲۷۶..... هفته، هفت روز است!	از سفندگان دنیا چیزی
۲۸۹..... شرط نردبان	۲۷۶..... ارزش لنگ امیر	نستاندن
۲۹۰..... دریا باش تا نگندی	۲۷۷..... میرزا سلیمان	۲۶۵..... خلیفه زاهد
مسائل شرق در گوش	۲۷۷..... پاسخ گدا	۲۶۶..... کلام بایزید بسطامی
۲۹۰..... ملکه	۲۷۷..... درخواست ابودلامه	کاهش عمرو
۲۹۰..... کفش ترسا	۲۷۸..... موسیقی در پیری	۲۶۶..... مناظره کافر و زاهد
۲۹۱..... پاسخ کنت دوگیش	۲۷۸..... مرد نیم وجبی	۲۶۶..... شتر بر بام
۲۹۱..... جمع آوری صدقه	۲۸۰..... طوطی کال	دیدار ابن سینا از
۲۹۲..... تیر اشتباه متوکل	۲۸۰..... قطعه فی البداهه	ابوالحسن
۲۹۲..... آمان و صدقنا!	۲۸۰..... صبر بیهوده	۲۶۷..... هیبت خالق
۲۹۲..... پاسخ شاگرد تنبل	۲۸۰..... مسأله بی جواب	۲۶۸..... بیایید با من گدایی!
۲۹۳..... ماشاء الله... ان شاء الله	۲۸۱..... به قدر موی سرا	ملاقات ناصرالدین شاه و
۲۹۳..... در سن پیری بمیرم	۲۸۱..... پدر در جهنم	حکیم سیزواری
۲۹۴..... وجه تلف شده	۲۸۲..... نماز بی مزه	۲۶۹..... جواب شیرین کودکان
۲۹۵..... سهم سلطنت	۲۸۲..... مادرش شیرت داده!	درمان دل بایزید
۲۹۵..... امضاء: خرا	۲۸۳..... پندارم تویی!	۲۶۹..... غلام خوش کلام
دمار از روزگار ما	۲۸۳..... پادشاهی یا بازرگانی	آخرین منزل
۲۹۵..... درآورند!	۲۸۳..... قبل یا بعد از غذا؟	حوصله پیلان و سینه
۲۹۶..... کتک زدن زن دهانی	مردم شوی ترکیش را	۲۷۰..... موران
۲۹۶..... حضرت مسیح ۷ و شبان	۲۸۳..... ببرد!	نوکر راستگو
بزرگ همت‌تر از حاتم	۲۸۴..... خط میر عماد	۲۷۱..... ترجیح قول الاغ
۲۹۷..... طایی	۲۸۴..... نزدیکی اجل	۲۷۱..... وصیت سگ
۲۹۷..... مؤذن بدصدا	۲۸۵..... خود را بیاویزا!	۲۷۲..... پوستین ملاتصرالدین
۲۹۸..... با سایه نشان کردم!	۲۸۵..... بهترین حيله	۲۷۲..... شاهد ناشناس
۲۹۸..... خرماي خشک و تر	۲۸۵..... ردا بر سر طبیب	۲۷۲..... کلنگ یا قلم
۳۰۰..... سؤال از فقر	۲۸۵..... تغییر حال عطار	۲۷۳..... بابا از خر بگو!
۳۰۰..... حلم ابومسلم	۲۸۶..... آفتابه در امان	۲۷۳..... دلیل احمقانه
۳۰۰..... صلح با خاکستر	۲۸۶..... کلام سگ	۲۷۳..... مجنب که گنجی
۳۰۰..... شتر نقاره‌خانه	۲۸۷..... کلام به حق گوستاو	۲۷۴..... شکایت از همسر
۳۰۱..... مرگ سه طمعکار	۲۸۷..... شوهر رنگرز	۲۷۴..... یک دقیقه صبر کن!
۳۰۱..... وصل شمع	۲۸۷..... قسم به ریش خان	روزه‌دار هم هستم!
۳۰۱..... نصیب و بهره شاه	۲۸۸..... بیبک سیار	۲۷۴..... بشنو و باور مکن!

بنده بندگان ۳۲۷	حالا که تالان تالان ۳۰۲	نان خوردن دزد ۳۰۲
خيار تلخ ۳۲۷	است ۳۱۴	طلب رضایت از حق ۳۰۲
وزرا، اطبايند ۳۲۷	حلال حلالش به آسمان ۳۱۴	آنکه چیزی نخواهد ۳۰۲
چشم درد مرد نادان ۳۲۸	رفشا ۳۱۴	پدر بدبخت توا ۳۰۳
ننبيه ملکزاده ۳۲۸	خميازه - خميازه آرد ۳۱۴	به نفس خود پردازا ۳۰۳
پاسخ اسكندر به دارا ۳۲۸	يكي از آن پايهن ها ۳۱۵	كاتبان بدخط ۳۰۳
محتاج به دعای پيرزن ۳۲۹	ديوانگي شاه و وزير ۳۱۵	كوتاه قد خردمند ۳۰۴
خواجه شادی كنان كه ۳۲۹	از فرط خجالت ۳۱۶	خطر جان در معامله ۳۰۴
غم مجد خوافي و ۳۲۹	گوشت مرده خوردن ۳۱۶	ياد آوردن در سرما ۳۰۴
آب انبار حاجي ميرك .. ۳۳۰	زر را دشمن گير ۳۱۸	فرمان اطبيعو الله ۳۰۴
كتاب فلسفه كفش ۳۳۰	قمار به شركت سلطان ۳۱۸	بوي ماهي بر دست ۳۰۵
عروس ممالك شرق و ۳۳۱	مرگ در پي خواندن يك ۳۱۸	ملك الموت در ۳۰۵
غرب ۳۳۱	آيه ۳۱۸	هندوستان ۳۰۵
سر گاو در خمره ۳۳۱	اعتماد بر وزير ۳۱۹	بشارت به پادشاهی ۳۰۶
پاسخ شيرين كودك ۳۳۲	آواز نايهنگام و رقص ۳۱۹	زر در ميان جان ۳۰۶
پاسخ پدر به پسر ۳۳۲	ناساز ۳۱۹	مريد با ادب و فهم ۳۰۶
دلير ترين كس بر شير ۳۳۴	حرمت پدر ۳۲۰	عمل به مرد شريف شود ۳۰۷
منجم كنار بهلول ۳۳۴	اصل مقصود است ۳۲۰	دل بدر نه جامه ۳۰۷
دلاوري پير مرد جنگجو ۳۳۴	آيينه بي نقش ۳۲۱	صناعت آموختن ۳۰۷
چهار شرط رستگاری ۳۳۵	كلام حكيم فقير ۳۲۱	محتشمان ۳۰۷
سر امير اسمعيل بر دار ۳۳۶	حرام اندك ۳۲۱	شكايت بي اساس قصابان ۳۰۸
طفل و روشنايي ۳۳۶	بي ياكی كار گزار ۳۲۲	توقع خدمت و نعمت ۳۰۸
لاف بيهوده زدن ۳۳۶	باشد دل موافقت كند ۳۲۲	مهمان به يك شربت آب ۳۰۹
رضایت بزرگان عشيره ۳۳۷	مزای كار گزار ۳۲۲	غرض وزير كينه جو ۳۰۹
سود سفر ۳۳۷	دو نفر بودند همراه ۳۲۳	پوستين رهايم نمی كند ۳۱۰
دانش آموز سه روزه ۳۳۷	مثلاً نماز جماعت ۳۲۳	مطبخ بامداد و شبانگاه ۳۱۰
سر و آزاد ۳۳۸	بلا كشيدين به همت ۳۲۳	همگان زاده نشده اند ۳۱۱
طالع نحس ۳۳۸	نه از بردن خبر دارم ۳۲۴	ستودن جاهل گريستن ۳۱۱
روزي احمقان ۳۳۸	قناعت و طمعكاری ۳۲۴	دارد ۳۱۱
شجاعت ترين مردم ۳۳۸	الفت با مال ۳۲۵	آدم گرسنه، ايمان ندارد ۳۱۲
اذن خدا در معجزه ۳۳۹	دو فرمان در يك شهر ۳۲۵	قلم قوي تر است يا ۳۱۲
هوش احمد ميمندی ۳۳۹	رنج پيري ۳۲۶	غلام سخي تر از عبدالله ۳۱۲
گول زدن داروغه ۳۴۰	جای پادشاه بودن ۳۲۶	جعفر ۳۱۲
حاجت به خرقة شيخ ۳۴۱	متكبر تر از خدا ۳۲۶	دو جرعه و نيم ديگر ۳۱۳

۳۶۷ برو که داد نماند!	مرد باید به دو کار مشغول	۳۴۱ حيله هر زمان
۳۶۸ چغندر تا پياز شكر خدا!	باشد..... ۳۵۵	۳۴۲ عقل شاه کمتر از ديوانه
۳۶۹ حواله دروغين غله.....	اعتماد ذكريا بر درخت..... ۳۵۶	۳۴۳ كيفيت و كميت نان.....
سنگ كليه اندازه	گول دوباره خوردن..... ۳۵۶	۳۴۴ نيكو بر بندا.....
۳۶۹ تخم مرغ.....	يك بام و دو هوا..... ۳۵۶	چنان كه مى نمايى،
۳۷۰ آواز دهل.....	اسطقس	هستى؟..... ۳۴۴
۳۷۰ يكي محض نمونه.....	فوق الاسطقسات!..... ۳۵۷	۳۴۵ دعوى خدايى فرعون.....
۳۷۰ درك سريع سحر.....	نعلش در نغزیه..... ۳۵۷	۳۴۵ نيم مرد در بغداد.....
۳۷۱ خشت بر ديگ.....	آقا آب خواهدا..... ۳۵۸	۳۴۵ كشتى با قدرت پهلوان.....
۳۷۲ عامل نه عالم.....	اهل گرندما..... ۳۵۸	۳۴۶ جهالت قاضى سدوم.....
۳۷۳ خسته از حرف مردم.....	نفرين بهتر مادر..... ۳۵۸	۳۴۶ ياقوت سرخ چهار پاره.....
ميرداماد در خواب	نه خانى آمده نه..... ۳۵۸	۳۴۷ شوخ بر بازو.....
۳۷۴ ملاصدرا.....	جرجيس پيامبر..... ۳۵۹	۳۴۷ كلام خدا پسندانه سقراط.....
۳۷۴ روستاى صد خر.....	من نادر قلى ام!..... ۳۵۹	۳۴۸ پهلوى راست يا چپ؟.....
۳۷۵ چون گرمى ام کرده.....	بساط مجلس انس..... ۳۵۹	۳۴۸ سنگ به آب اولى تر.....
۳۷۵ بهلول عاقل يا ديوانه.....	هواى نفس..... ۳۶۰	۳۵۰ برکت يا خشم خدا.....
۳۷۶ شعر گردانيدن ابليس.....	دست چون دل..... ۳۶۰	۳۵۰ حالا من ميو!.....
۳۷۶ آموزش به اندازه حيات.....	صد تومان مى دادم كه..... ۳۶۰	نامه ستمديدهاى به
۳۷۶ به درد آزادى.....	فينش را هم بكنم؟..... ۳۶۱	۳۵۰ حجاج.....
۳۷۶ دفع آفت به آفتى ديگر.....	معامله ناسزاوار..... ۳۶۱	آب مى خوام..... آب
۳۷۶ زياده خواستن.....	ریش گاو بوده ام!..... ۳۶۱	۳۵۰ نمى خوام.....
۳۷۷ بنده چون خود.....	من زينب زياديم..... ۳۶۱	۳۵۱ عاقبت سفره چيني.....
۳۷۷ من جاروب كردم.....	كين كفشگر..... ۳۶۲	۳۵۱ معشوق مردم.....
۳۷۸ اديب ديوان رسايل.....	غريال بر صورت..... ۳۶۲	۳۵۲ پاسخ راهب به مسافر.....
۳۷۸ حيات خاتم و جهان بانو.....	هنوز كفشهايم را	۳۵۲ اندرز محمد بن حسام.....
۳۷۸ از كم و زياده چه باك؟.....	مى جويم!..... ۳۶۲	۳۵۲ حمام داشتيم ولى.....
۳۷۹ ثواب و عقوبت.....	كفشها را هم خودت نگه	۳۵۳ من دراز ترم يا دلاک؟.....
۳۷۹ پرگاه زير سرپوش مرصع.....	دارا..... ۳۶۳	۳۵۳ حكايت نويس مياشا.....
۳۸۰ مادر قربان على!.....	مشاجره بهلول و زنش..... ۳۶۴	سپيدى ماست و سرخى و
۳۸۰ بگو كره خرى دارم!.....	در مواعظ اختصار فرما!..... ۳۶۴	۳۵۳ سيامى چهره.....
۳۸۰ حد دانستن علوم.....	تنبل تر از همه..... ۳۶۶	۳۵۴ وزن يك دينار زر.....
۳۸۲ كرايه خر بدها.....	رجحان كورى داماد..... ۳۶۶	۳۵۴ مى خواهى بنويس مى خواهى
۳۸۲ مرگ حجاج.....	لنگ همه كاره..... ۳۶۶	نويسا..... ۳۵۵
۳۸۲ حرامى خط بر پيامبر.....	محرم المبارک و..... ۳۶۷	۳۵۵ دعوت ابليس.....

نیاز به زنجیر نداری!..... ۴۰۹	سیاست صاحب باغ..... ۳۹۴	لعنت خدا و فرشتگان!..... ۲۸۲
این یکی از صخره‌هاست!..... ۴۱۰	می‌خورم تا زندگی کنم!..... ۳۹۵	قرض کهنه..... ۲۸۳
شرح کبیر در خدمت	حکم منصور خلیفه..... ۳۹۶	شرایخوار توبه کار..... ۲۸۳
آقا زادها!..... ۴۱۰	مناره طولانی..... ۳۹۶	شیطان نیرومند..... ۲۸۳
دیوانه عازم مکه..... ۴۱۰	نتیجه اظهار نظر احمقانه..... ۳۹۶	مکائی که دشنام
مرگ پدر مقروض..... ۴۱۱	ایام جوانی در خاک..... ۳۹۸	می‌دهند!..... ۲۸۴
هرچه بکاری همان	کراهت از موی سپید..... ۳۹۸	عاقی فرزندان..... ۲۸۴
بدروی!..... ۴۱۱	رباط دیرکچین..... ۳۹۸	سوغات آیین..... ۲۸۴
صد و پنج سال شاگردی..... ۴۱۲	چه آورده‌ای؟..... ۳۹۹	فقه خدا..... ۲۸۴
اذان از روی کاغذ..... ۴۱۲	راحت بودن از شر همسر..... ۳۹۹	مردکی مست بر بام..... ۲۸۵
عمق سه متری آب..... ۴۱۴	مشاهده عذاب دردناک..... ۴۰۰	صفت رئیس‌بان با چاکران..... ۳۸۶
تبدیل درهم به دینار..... ۴۱۴	مرا بیامرز..... ۴۰۱	تعبیر پشه از فیل..... ۳۸۶
گل نرگس بر سر..... ۴۱۵	خیلی ضرر می‌کنم!..... ۴۰۱	سرور مرد عرب..... ۳۸۶
مسرت دیگری..... ۴۱۶	سایه‌ات را از سر من رد	از سوره‌ای به سوره دیگر..... ۳۸۷
سوء تعبیر عرب از آیه..... ۴۱۶	کنی!..... ۴۰۱	شنیدن و درگشتن..... ۳۸۷
اگر چوبی بر طرف دیگر	گاو علف را خورده!..... ۴۰۲	سکوت حضار..... ۳۸۷
بزنی..... ۴۱۶	سوره فیل، بقره..... ۴۰۲	سلام علامت ادب..... ۳۸۸
یا علی- یا حسین..... ۴۱۷	دکان پوستین دوزی..... ۴۰۲	رسیدگی امور با سر..... ۳۸۸
بمیر و بدم!..... ۴۱۷	خطای تصویر و طبابت..... ۴۰۳	خدا بزرگ است ولی..... ۳۸۸
چابکتر از آن یکی..... ۴۱۷	هنگام غذا خوردن..... ۴۰۳	آنچه خواهی، نیست!..... ۳۸۸
خوب حرف زدن..... ۴۱۷	خدایا به او دین بده!..... ۴۰۳	دل من خانه خداست!..... ۳۸۹
قبله کدام طرف است؟..... ۴۱۸	حریف گربه نشدن..... ۴۰۴	عاشقی و گردویازی..... ۳۸۹
اشهدت را بخوان!..... ۴۱۸	راه برو!..... ۴۰۴	پند عاقلانه از هر خر..... ۳۸۹
زنار خود چه کردی؟..... ۴۱۸	سه روز تقلید نمی‌کنیم!..... ۴۰۵	خدمت نوکر احمق..... ۳۹۰
مرثیه مورد قبول..... ۴۱۸	نادانی مردم..... ۴۰۵	وصیت اسکندر مقدونی..... ۳۹۰
دنیا به صورت پیرزن..... ۴۱۹	بنویس: مارا!..... ۴۰۶	لباس شویی ملا نصرالدین..... ۳۹۱
کیسه علم غزالی..... ۴۱۹	از میان چه خورده‌ام؟..... ۴۰۶	سقراط در آستانه مرگ..... ۳۹۱
زود خسته شدن..... ۴۲۰	علت به عیادت نیامدن..... ۴۰۷	برداشت مستخدم آرتور
فضله سگ دزد..... ۴۲۰	حواله‌ات به حضرت	روبتین..... ۳۹۲
خوش صورت‌تر از	عباس!..... ۴۰۷	نذر شیخ طبرسی در قبر..... ۳۹۲
دختران..... ۴۲۰	پیچ و وایچ..... ۴۰۸	نامه زنی پادشاه به سلطان
حرف حسابی، جواب	نماز جمعه، چه روزی؟..... ۴۰۸	محمود..... ۳۹۳
ندارد!..... ۴۲۱	پاسخ دخو به حاکم..... ۴۰۸	کلام نرم خواجه نصیرالدین
بیمار مرده‌شوی..... ۴۲۱	جوجه زیر برنج..... ۴۰۸	طوسی..... ۳۹۴

- ۴۴۶ ملعون و بچه ملعون ۴۴۶
 ۴۴۶ دعای عجیب ۴۴۶
 ۴۴۸ پاسخ نجم‌الدین کبری به ۴۴۸
 ۴۴۸ جنگیزخان ۴۴۸
 ۴۴۸ عاقبت مدح دزدان ۴۴۸
 ۴۴۸ طلب بیشتر، مشقت ۴۴۸
 ۴۴۸ بیشتر ۴۴۸
 ۴۴۹ یک نفر تون تاب حمام زیادی ۴۴۹
 ۴۴۹ است! ۴۴۹
 ۴۴۹ مرا به خودم باز داده‌اند! ۴۴۹
 ۴۴۹ ادعای جوانمردی ۴۴۹
 ۴۵۰ اگر رفتی بر دی ۴۵۰
 ۴۵۰ لباس فرقه پاکان ۴۵۰
 ۴۵۰ گفتگوی دو جغد ۴۵۰
 ۴۵۱ پیل و پشه تویی! ۴۵۱
 ۴۵۱ حاجت خود بخو! ۴۵۱
 ۴۵۲ پدر من و پدر وی ۴۵۲
 ۴۵۲ مرغ دومنی ۴۵۲
 ۴۵۲ از پیری است! ۴۵۲
 ۴۵۳ ابوسعید در گرمابه ۴۵۳
 ۴۵۳ آفتابه به گرو ۴۵۳
 ۴۵۳ نماز آلوده به ریا ۴۵۳
 ۴۵۴ دیدار دوست اصل است ۴۵۴
 ۴۵۴ در میان حق و خلق ۴۵۴
 ۴۵۵ خوشا به تو! ۴۵۵
 ۴۵۵ اسباب‌های را بگیر! ۴۵۵
 ۴۵۶ مرد آن بود که ۴۵۶
 ۴۵۶ زاهد نمی‌ستانند! ۴۵۶
 ۴۵۷ بنیاد ظلم در جهان ۴۵۷
 ۴۵۷ هنر شاه‌باز ۴۵۷
 ۴۵۷ شتر قربانی ۴۵۷
 ۴۵۸ غزل از حافظ ۴۵۸
 ۴۵۸ ریش دار و بی‌ریش ۴۵۸
 ۴۵۹ دست از ستم کوتاه ۴۵۹
 ۴۳۴ پاسخ دندان شکن فقیه ۴۳۴
 ۴۳۵ شکسته نفسی ۴۳۵
 ۴۳۵ رأی خودم کجا رفت؟ ۴۳۵
 ۴۳۵ مرغ بدون خروس ۴۳۵
 ۴۳۶ بخشنامه وزارت جنگ ۴۳۶
 ۴۳۶ نشسته یا شکسته؟ ۴۳۶
 ۴۳۷ روزه را می‌توان خورد! ۴۳۷
 ۴۳۷ علمای امت پیامبر ۴۳۷
 ۴۳۸ دعای مدرس به جان ۴۳۸
 ۴۳۸ رضاخان ۴۳۸
 ۴۳۸ رو به خدا آرید ۴۳۸
 ۴۳۸ ما هم اهل بخیه‌ایم! ۴۳۸
 ۴۳۹ کلاغ، مرغی است ز رنگ ۴۳۹
 ۴۳۹ اشتها داری؟ ۴۳۹
 ۴۳۹ مسأله گوشه‌ای بزرگ و ۴۳۹
 ۴۳۹ کوچک ۴۳۹
 ۴۴۰ تو هم راست می‌گویی! ۴۴۰
 ۴۴۰ این طریقه خانه‌داری ۴۴۰
 ۴۴۰ نیست! ۴۴۰
 ۴۴۰ معالجه عجیب ابن سینا ۴۴۰
 ۴۴۱ یک روز شما بروب ۴۴۱
 ۴۴۱ حرف و حرف ۴۴۱
 ۴۴۱ جواب عاقلانه کودک ۴۴۱
 ۴۴۲ نذر غیر معمول ۴۴۲
 ۴۴۲ مرد مست و مسلمان ۴۴۲
 ۴۴۲ ما با وی چه کردیم ۴۴۲
 ۴۴۳ جمال یا کمال؟ ۴۴۳
 ۴۴۳ آواز خوش در گرمابه ۴۴۳
 ۴۴۴ در کیسه صاحبان مال ۴۴۴
 ۴۴۴ فراموشی خدا ۴۴۴
 ۴۴۴ قدمگاه خلق و حق ۴۴۴
 ۴۴۵ مکتوب قزوینی ۴۴۵
 ۴۴۵ دو مصیبت ۴۴۵
 ۴۴۵ شرط آزادی با غلام ۴۴۵
 ۴۲۱ فروتنی میرفندرسکی ۴۲۱
 ۴۲۲ مشتری‌های مرده‌شوی ۴۲۲
 ۴۲۲ دختر به تلافی همسر ۴۲۲
 ۴۲۲ خواهش عالم نحوی ۴۲۲
 ۴۲۳ گنجشک پررو ۴۲۳
 ۴۲۳ خیال گاو شدن ۴۲۳
 ۴۲۳ علت چشم بستن ۴۲۳
 ۴۲۳ خروس ۴۲۳
 ۴۲۴ دولت قدر ما را نمی‌داند! ۴۲۴
 ۴۲۴ اگر رختخوابی یافت ۴۲۴
 ۴۲۴ حیف که فرنگ هستیم ۴۲۴
 ۴۲۵ داروی چشم یا شکم ۴۲۵
 ۴۲۵ نظم عبث و بی‌فایده ۴۲۵
 ۴۲۶ گروندگان گاو و خر ۴۲۶
 ۴۲۷ اموال خائون کافی است! ۴۲۷
 ۴۲۷ سنگریزه پیامبر دروغین ۴۲۷
 ۴۲۷ آرزوی کچل شدن ۴۲۷
 ۴۲۸ می‌خواهم مردم بدانند ۴۲۸
 ۴۲۸ او هم همینطور! ۴۲۸
 ۴۲۸ پاسخ دو گانه ۴۲۸
 ۴۲۹ موش با عصا ۴۲۹
 ۴۲۹ بخشیدن مالیات ۴۲۹
 ۴۲۹ پریشانی غربیان در سرما ۴۲۹
 ۴۳۰ استاد شیطان ۴۳۰
 ۴۳۰ ترسیدن از شرم خدا ۴۳۰
 ۴۳۰ سر بر سر سرنگ ۴۳۰
 ۴۳۲ میوه به این لطافت ۴۳۲
 ۴۳۲ گناه در خلوت ۴۳۲
 ۴۳۳ کمانچه زدن ۴۳۳
 ۴۳۳ روغن ریخته وقف ۴۳۳
 ۴۳۳ من با آدمیم، نفهمیدم! ۴۳۳
 ۴۳۴ عادت چهل ساله ۴۳۴
 ۴۳۴ تهدید پیرمرد ۴۳۴
 ۴۳۴ دعوتنامه به سگان ۴۳۴

خودتان به جهنم خواهید رفت!..... ۴۸۶	یک من برنج و دومن روغن!..... ۴۷۳	هر جا که دل اسب خواهد!..... ۴۵۹
لباس روحانیت..... ۴۸۶	بوی غذا صدای پول..... ۴۷۳	نه تن از غلامان امیر..... ۴۵۹
پسر شما!..... ۴۸۷	مزد استخوان درآوردن..... ۴۷۴	رعیت غنی تر از شاه..... ۴۶۰
فرمان سواد و شیخ الاسلامی..... ۴۸۷	دولت همراه..... ۴۷۴	الاغ و بار و احمق..... ۴۶۰
سریچی بیش از حد..... ۴۸۸	اهالی ده را بیرون کن!..... ۴۷۴	خودم دارم می گم!..... ۴۶۰
من و الاغ و گربه..... ۴۸۸	لعنت بر قماربازها..... ۴۷۶	بوی ید دهان..... ۴۶۲
راز طول عمر..... ۴۸۸	جناب خان مرغابی است!..... ۴۷۶	اکنون هیچی هستم..... ۴۶۲
خواب اصحاب کهف..... ۴۸۹	خوشا به حال تو!..... ۴۷۷	انگشت بهتر از انگشتی..... ۴۶۳
دانش ابوعلی سینا..... ۴۸۹	سرش را بریده بودند!..... ۴۷۷	جریمه جای سلی..... ۴۶۳
باعث فحطی انگلستان..... ۴۹۰	دزدیدن الاغ ابوالعینا..... ۴۷۷	نیروی جوانی و پیری..... ۴۶۴
این دو جوجه، سهم ما..... ۴۹۰	گوشت و آبگوشت..... ۴۷۸	گفتگوی ملک الموت با ظالم..... ۴۶۴
دعسوی شدید زن و شوهر..... ۴۹۱	ستایش از ماه..... ۴۷۸	استاد عزیزتر از پدر..... ۴۶۵
بنایی، تو بودی؟..... ۴۹۱	نماز زودتر از اذان..... ۴۷۸	انعام اندک هر روزه..... ۴۶۵
سؤال از شخصی لایالی..... ۴۹۱	استهزاء پیرزن نادر را..... ۴۷۹	بله حضرت آقا!..... ۴۶۶
نبوت لایق کسی است که..... ۴۹۱	سرفه عرض کردم!..... ۴۷۹	عدد خارج از معلومات..... ۴۶۶
انشاءالله می میرد!..... ۴۹۲	والده مرحوم شده!..... ۴۷۹	بی قراری زن شوی مرده..... ۴۶۶
ولیکن نگفتی نیا!..... ۴۹۲	زانو داریم تا زانو!..... ۴۸۰	جای ویران نیافتیم!..... ۴۶۷
در مصاحبت من، خر شده!..... ۴۹۴	نوی ثابت نباش!..... ۴۸۰	ریای عبدالاعلی سلمی..... ۴۶۷
یهود و مسیحی در مجلس روضه خوانی..... ۴۹۴	جامه چرکین..... ۴۸۰	با الاغت بودم!..... ۴۶۷
عربی دانی ملا نصرالدین..... ۴۹۴	بقرطوس..... ۴۸۱	شیرافکن اصفهانی..... ۴۶۸
آقا خیال می کند مرده!..... ۴۹۵	هم صحبتی با نادان..... ۴۸۱	باز هم نویی!..... ۴۶۸
رحم به شخص یتیم..... ۴۹۵	پدرم باشعور بوده!..... ۴۸۲	فراموشی خدا..... ۴۶۸
مشاور و راه نمای بی نظیر..... ۴۹۵	احترام به آیات قرآن..... ۴۸۲	اگر پنیر باشد..... ۴۶۹
به محض تولد، سقط شد!..... ۴۹۶	حدود دم حضرت والا..... ۴۸۳	شمشیر یا چوبدستی؟..... ۴۶۹
اشکنه چرب تر از این..... ۴۹۶	پنجاه من گندم..... ۴۸۳	باز آمده ای بدگویی کنی؟..... ۴۶۹
مزیتی که پیامبر نداشت!..... ۴۹۶	جواب دیوان حافظ..... ۴۸۳	رسول هر قوم از جنس آن قوم..... ۴۷۰
نان بیات و خشک..... ۴۹۷	احتیاطاً عصایی ببر!..... ۴۸۳	از اولاد آدم!..... ۴۷۰
	مرگ اسب امپراتور..... ۴۸۴	میخ طویله کجاست؟..... ۴۷۰
	زلزله را بفروستا..... ۴۸۵	مرده، زنده می کنم؟..... ۴۷۱
	ارتکاب گناه قصاب..... ۴۸۵	حرف مرد یکی است!..... ۴۷۱
	فرزندان شکم پرست..... ۴۸۵	کفش بر سرم نکوبید!..... ۴۷۲
	لیاقت تو بیشتر از..... ۴۸۶	

خروس عزیزتر از	هزار درهم و صد چوب... ۵۰۷	مردم بی تربیت... ۴۹۷
گوسفند... ۵۱۸	گم شدن یک کیسه	بی تکبری پیامبران... ۴۹۸
همت زن و همت لیث... ۵۱۸	دینار... ۵۰۷	دیوانگان خوشبخت... ۴۹۸
گدای مزاحم مسلمانان... ۵۱۹	شریک خود را بیار!... ۵۰۷	سی سال گندایی در
جهود تازه مسلمان... ۵۱۹	باز بر سیخ... ۵۰۸	اصفهان... ۴۹۸
کاش گاو بودم!... ۵۱۹	گریه مظلومانه... ۵۰۸	صبر نکنم چه کنم؟... ۴۹۸
دشمن به اهل علم... ۵۲۰	فرق با الاغ... ۵۱۰	بوی پدر از خرا... ۴۹۹
آرزوی مرگ هارون... ۵۲۰	به غلط کشته نشوم!... ۵۱۰	نان در آب... ۴۹۹
همه شکر است!... ۵۲۱	شاه همدست دزد... ۵۱۱	آب گوشت به همه
زیارت دنیا داران... ۵۲۱	ریشه نیلوفر در آب... ۵۱۱	می رسد!... ۴۹۹
بگو چیزی... ۵۲۱	تابلوی اطلاعات!... ۵۱۱	کم خریم ارزان شود!... ۵۰۰
بخشش بیست درهم... ۵۲۱	قطع عضو فاسد... ۵۱۲	حرمت در تابستان... ۵۰۰
خریدن بنده با مال... ۵۲۲	قبر برادر پیش دیدار... ۵۱۲	واخشم زیر شاه!... ۵۰۰
با عرض معذرت!... ۵۲۲	احسان با مجرم... ۵۱۲	تحصیل در کودکی... ۵۰۱
بمانم و مالم بروم... ۵۲۲	زندان برای ولگرد... ۵۱۳	تا اینجا دوست دارم!... ۵۰۱
تقسیم بیت المال... ۵۲۲	صحبت در خواب... ۵۱۳	نیان در یونان یافت
عادت به سؤال... ۵۲۴	کله اش را هم بیردا... ۵۱۳	نمی شد... ۵۰۱
جامه کهنه گدا... ۵۲۴	ثروتمند و فقیر لوچ... ۵۱۴	نشستن متکبرانه... ۵۰۲
سرخ از خجالت... ۵۲۴	دشمن بلند قامت... ۵۱۴	خواب بایزید بسطامی... ۵۰۲
سخن در خلوت... ۵۲۴	دو حاجت یک جا... ۵۱۴	چوب بر جگر... ۵۰۲
توسل به ما... ۵۲۵	راه بهشت و پستخانه... ۵۱۴	ثروتمند نیستی!... ۵۰۳
رازق یا مرزوق؟... ۵۲۵	حال غلام سقا... ۵۱۵	مالی به میراث ننماید!... ۵۰۳
عاقبت اندیشی اصفهانی... ۵۲۵	فصاحت زن در حق خود... ۵۱۵	نیکوتر و خبیث تر... ۵۰۴
شکستن قسم امیر... ۵۲۶	عیب همسر سابق... ۵۱۶	خللی مانند غریال... ۵۰۴
کمان خریدن اشعب... ۵۲۶	حالا تو راحت بخواب!... ۵۱۶	سید عرب شدن... ۵۰۴
ادعای دوزن بر طفلی... ۵۲۶	آرزوی جـولاهی و	خواستگاری ابوالهندی... ۵۰۵
عاقبت غلام فراری... ۵۲۷	بچه اش... ۵۱۷	میزان حسد اشخاص... ۵۰۵
لایق پای گنجشک... ۵۲۷	فرق شتر و سگ در شب	حال برادر پرسیدن... ۵۰۵
بار دو خرا... ۵۲۸	سیاه... ۵۱۷	طاقت روز جزا... ۵۰۵
ریش دانشمند و بز... ۵۲۸	ملانکه را می خواهم چه	علم بر بخل... ۵۰۶
هدیه ناغافل!... ۵۲۹	کار؟... ۵۱۷	طبق و طبق پوش پس
بگو هون نه بله!... ۵۲۹	کار از محکم کاری... ۵۱۷	نمی دهند!... ۵۰۶
تنگ خدمت به رونده... ۵۲۹	کیفیت سقر... ۵۱۸	سؤال از مال... ۵۰۶
ایثار یا انبار؟... ۵۳۰	گفتار شگفت آور بچه... ۵۱۸	عاقبت چانه زدن... ۵۰۶

۵۵۸	رافائل نقاش خصوصی ...	۵۴۱	کلام حق ابوبکر واعظ ...	۵۳۰	یکی غلطی می کند ...
۵۵۹	مجسمه به یاد گمشده ...	۵۴۲	سوغاتی دهانی ...	۵۳۰	فرار از محیط قبله ...
۵۵۹	سرگروه بان ناشی ...	۵۴۲	غلبه طبیعت بر تربیت ...	۵۳۱	رابطه هوش و برنج ...
۵۶۰	سر موافق گردن ...	۵۴۳	فرزند مرد زشت روی ...	۵۳۱	اندرز بلاطاهر عربان ...
۵۶۱	هزار تن از شیاطین ...	۵۴۳	بنویسید: سه سال ...	۵۳۱	یک فلوس ندارد ...
۵۶۱	خر عیسی اگر به مکه ...	۵۴۴	معتقد به آنچه می فهمم ...	۵۳۲	پر شدن بهشت و جهنم ...
۵۶۲	از مرگ طبیعی مردن ...	۵۴۴	شیرینی بی مزه ...	۵۳۲	محتاج بستنی نیست ...
گوش بزرگ دلیل طول		زالزالک در سیزدهم		اکنون تنها خدا	
۵۶۲	عمر ...	۵۴۵	عید ...	۵۳۲	می فهمد ...
۵۶۲	حاجت دوم را برآوردم ...	۵۴۵	نعویض قصاب ...	یک دکتر حسابی	
پاسخ کنیزک به معتم		۵۴۶	کلید صندوق آهنین ...	آوردیم ...	
۵۶۳	باله ...	۵۴۶	برزگر خجالتی ...	زینت نادان در خموشی است	
چشم پوشیدن شاه از		علاقه ساشاگیتری به		۵۳۳	
۵۶۴	گدا ...	۵۴۷	بچهها ...	۵۳۴	سرزنش پیکاسو ...
زندیق بالله یا زید ثق		خبر زیرکانه خان سلطان به		۵۳۴	آدمها را صدا کردم ...
۵۶۵	باله ...	برادر ...		۵۳۴	عبادت فاضل تر ...
شادمانی قاتل هنگام		درخواست عباس طمعکار از		۵۳۶	درک موسیقی ...
۵۶۵	اعدام ...	۵۴۸	خلیفه ...	۵۳۶	خدمت برادران به مادر ...
طمع احمقانه موفق بن		۵۴۹	ادعای زنی از مردی ...	رمضان می رود و	
۵۶۶	متوکل ...	دلیل مجاب کننده کریستف		۵۳۶	باز می گردد ...
کلام مادر جعفر بن یحیی		۵۵۰	کلمب ...	تسرس مطبوعات از	
۵۶۶	پاسخ غلط می دهیم ...	۵۵۱	شال عظیم خانی ...	۵۳۷	ناپلئون ...
۵۶۷	عدم ترک بحث علمی ...	سر تراشی ناشیانه		۵۳۷	رد پای بازنگشته ...
۵۶۷	اهل خانه نپسندیدند ...	۵۵۲	سلمانی ...	۵۳۸	کنکور ورودی بهشت ...
۵۶۷	افزایش مساحت سرا ...	۵۵۲	تلافی مارک تواین ...	۵۳۸	آنجا که امروز هستی ...
عذاب دوستان فقیر و		۵۵۳	یادگاری پدر و مادر ...	برای خودتان چیزی	
۵۶۸	ثروتمند ...	۵۵۴	اتوبوس یا غزل؟ ...	۵۳۹	بیاورید ...
۵۶۸	مرد دوزنه ...	۵۵۴	صلح عمومی ...	۵۳۹	بخل محمد بن مومل ...
۵۶۹	گرگ چوپان گوسفندان ...	۵۵۶	فاصله خردمند و ابله ...	۵۴۰	اگر مرا می شناختی ...
پیش بینی خردمندانه		۵۵۶	جشن نودسالگی برنارد شاو ...	۵۴۰	ناهار خورده اید ...
۵۶۹	ابن سینا ...	استدلال آلبرت اینشتین		۵۴۰	لطیفه برای خود ...
از دواج با خواستگار		۵۵۷	فقط نوشتن می دانم ...	۵۴۰	فریب دادن دنیا ...
۵۷۰	احمق ...	نقاشی خردمندانه میرزا		۵۴۱	داشتم می مردم ...
۵۷۰	نان بی خورش ...	۵۵۸	عظیما ...	۵۴۱	آستین نو، بخور پلوا ...

۵۷۶ بازی با تسبیح	۵۷۳ بخشیدن خلعت فاخر...	۵۷۰ ترفند ملا نصرالدین.....
۵۷۸ چرچیل کیه آقا؟	بر آب راه رفتن یا غرق	۵۷۱ یادگار مرد، خصال اوست
۵۷۸ پاسخ رابعه در مورد زنان	۵۷۴ شدن؟	۵۷۱ تدبیر قیصر روم.....
۵۷۸ به دنیا آمدند.....	۵۷۴ سه اصل دیانت.....	هیزم بسیار را آتش اندک کافی
۵۷۹ بیم از که داری؟	۵۷۴ صدق تقی شکستن	است.....
از عهده پیراهن بیرون	۵۷۵ گردوها.....	ملائکه به صورت کبوتران
۵۷۹ آمدن.....	۵۷۵ نان چهل ساله مسلمانان	۵۷۲ سفید.....
	۵۷۶ تنبیه چاپلوسان.....	خوی نیک خلیفه و... ۵۷۳